

דיסלקציה - אור בקצה המנהרה

אור בקצה המנהרה – Avivart

הצלחות מרשימות של דיסלקטים מחד ומחקרי מוח מתקדמים מאידך גרמו לתפנית מרשימה בהבנת הדיסלקציה. בלי להתעלם מהקשיים, הזרקורים הופנו אל היכולות המיוחדות שמתלוות לתופעת הדיסלקציה.

אפשר לראות את הופעתו של הספר: **"היתרון של הדיסלקציה, גילוי הפוטנציאל החבוי במוח הדיסלקטי"** כמבשר המפנה. הספר נכתב על-ידי שני חוקרים המתמחים בנוירולוגיה של הלמידה, ברוק ופרנה איידי*. חוקרים אלה ועוד מספר הולך וגדל של אנשי מקצוע, בשילוב עם דיסלקטים מפורסמים ומצליחים, עמלים על הפצת הגישה האופטימית דרך הרשת, סרטונים, כנסים ועוד.

להלן תמצאו תרגום של מצגת שכותרתה **"דיסלקציה חיובית"** אשר הוצגה בכנס הורים של "אגודת הדיסלקטים הבינלאומית" בבולטימור, באוקטובר 2012. במצגת זו מסכם פרופ' רוד ניקולסון בקיצור את הגישה החיובית, את משמעותה עבור הפרט והחברה, את הדרכים ליישומה ואת המטרות לעתיד.

התרגום מוגש באישורו של פרופ. ניקולסון.
על ידי "עמותת הדיסלקטים למימוש כישרונותיהם"
(<http://www.guidestar.org.il/organization/580385714>)

תודתנו נתונה לאביבה מושקוביץ עבור הסכמתה לצרף את התמונה

Symposium

Positive Dyslexia: Working to our Strengths

1. Rod Nicolson: Positive Dyslexia: Follow Your Stars
2. Sara Agahi: Strengths of Dyslexia in the workplace: A Positive Psychology approach
3. Thomas West: Dyslexia: A Strengths Approach
4. Brock Eide: Understanding and Fostering the Cognitive Advantages in Individuals with Dyslexia
5. Forum

Symposium presented at
IDA Parents Conference, Baltimore
October 2012

דיסלקציה חיובית מצא את ייעודך

פרופ. רוד ניקולסון
אוניברסיטת שפילד, אנגליה

תודות לאנג'לה פאוצט

הקדשה: פרופסור ט.ר.מיילס

...שוב היה זה איש רפואה, דר. אורטון, שבעשור השנים 1920 ו- 1930 הפנה תשומת לב לקבוצה זאת של קשיים. חושבני שיהיה זה הוגן להצהיר, שאורטון עשה יותר מכל חלוץ אחר כדי לשים את הדיסלקציה 'על המפה'.

...אולם, במשך שני העשורים שלאחר מכן (בעשור השנים 1940 ו- 1950), נראה כי מחקרים חינוכיים בקנה מידה גדול "היו באופנה" יותר מאשר מחקר מפורט של המקרים הפרטיים... יתכן וזו דעה קדומה שלי, אבל לי יש ספקות רציניים האם סקרים אילו מספקים מידע בעל משמעות לטווח הארוך, הייתי רוצה שהחוקרים יקדישו יותר זמן לבדיקה פרטנית של ילדים.

Dyslexia: the Pattern of Difficulties (1983 p. 3)

זה בדיוק דני שלי !

המסר שלי

+ קהיליית הדיסלקטים התקדמה באופן מרשים

- מודעות
- חקיקה
- מחקר

- אבל זה היה על חשבון

- מוגבלות
- החלשה
- אי השתלבות
- ייאוש

זה הזמן לשאול את השאלות הנכונות

דיסלקציה: השאלות הנכונות

• העובד

כיצד אוכל להיות מכובד ומוערך בהתאם ליכולות שלי?

• ההורה

איך לדני (או דנה) הקטן/ה יהיו חיים מאושרים עם סיפוק מלא?

• החוקר

איך נחזיר את הכוח לאנשים?

היום יש לנו הכלים, המדע והתשובות

מבנה ההרצאה

דיסלקציה חיובית: מדוע ואיך?

1. רקע
2. פסיכולוגיה חיובית
3. דיסלקציה חיובית
4. מה נוכל לעשות...

הגדרה לפי: IDA

דיסלקציה היא הפרעת למידה ספציפית שמקורה נוירולוגי. היא מאופיינת בקשיי זיהוי מדויק ורציף של מלים ויכולות לקויות של איות ופענוח. קשיים אילו נובעים מחסר במרכיב הפונולוגי של השפה שלרוב אינו עולה בקנה אחד עם יתר היכולות הקוגניטיביות ולמרות הוראה בית-ספרית יעילה.

תוצאות משניות יכולות לכלול בעיות בהבנת הניקרא, הגבלה במיומנות הקריאה, ועיכוב הרחבת אוצר המילים והידע הכללי.

התקבל ע"י מועצת המנהלים של ה-IDA, 12 נובמבר, 2002.

מרטין זליגמן

פסיכולוגיה חיובית

הקדמה ל- Learned Optimism, 2nd ed

... אבל פסיכולוגים קליניים גם התחילו למצוא משהו מטריד שנובע מהטיפול עצמו: אפילו במיקרה הנדיר שהטיפול מצליח, ומתקדם מעל ומעבר למצופה, והמטפל עוזר למטופל לצאת מהדיכאון, מהחרדה והכעס, האושר לא מובטח. ריקנות היא תוצאה שאינה נדירה.

...ריפוי השלילי אינו מניב את החיובי. ...

מתברר שהיכולות להפוך להיות מאושר שונות לגמרי מהיכולות לא להיות עצוב, חרד או כועס.

המפתח לתעלומה

אם ילדים דיסלקטיים לא יכולים ללמוד בדרך שאנחנו מלמדים אותם, אנו צריכים ללמד אותם בדרך שהם לומדים

1. איך ילדים דיסלקטיים לומדים?

2. איך אנחנו צריכים ללמד אותם?

3. מה עלינו לעשות כקהילה?

תשובותיי לשלוש השאלות (זה לקח לי 20 שנה...)

1. איך ילדים דיסלקטיים לומדים?

- ידע מדהים
- "יכולת נוראית" להמיר ידע למיומנות
- כמו מבוגרים

2. איך אנחנו צריכים ללמד אותם?

- כמו מבוגרים
- אם זה לא עובד בשבילך, זה לא יעבוד עבור הילד שלך!

3. מה עלינו לעשות כקהילה?

- לעבוד יחד לקראת 'דיסלקציה חיובית' שמאפשרת לכל פרט
- ללמוד איך ללמוד בהתאם ליכולת החיוביות שלו

למידת מבוגרים ופסיכולוגיה חיובית

כיצד לומדים מבוגרים?

- (1) "משיכה" לקראת השגת מטרה ולא "דחיפה" חיצונית.
- (2) משמעות אישית
- (3) "הצפה" במידע
- (4) עיגון
- (5) זמן איכות
- (6) הצלחה

היה מה שאתה אמור להיות!

(במקור: Follow your star!)

פסיכולוגיה חיובית

1. בשנת 1998, מרטין זליגמן (נשיא ה-APA) טען שהתמקדות הפסיכולוגיה בבעיות בלבד מהווה רק צד אחד של המטבע.
2. הוא יזם את תנועת הפסיכולוגיה החיובית, המתמקדת בצדדים החזקים ובניית הטוב ביותר בחיים!
3. מעודדת לא להחליף תחומים קיימים אלא להשלים אותם
4. דגש חזק על חיזוק הפרט

עמודי התווך של הפסיכולוגיה החיובית

1. התנסויות חיוביות

אושר, הנאה ושמחה

2. מאפיינים אישיים חיוביים

אופי, כישרונות ותחומי התעניינות

3. סביבה חיובית

משפחות, בתי-ספר, עסקים, קהילות וחברות

- הספרות ההולכת וגדלה משכה את התעניינות האקדמיה והתקשורת
- מדובר בתנועה ולא במקצוע

מושגים חיוביים

24 כוחות ומעלות של אופי

1. חוכמה וידע

יצירתיות, סקרנות, חיבה ללמידה, פתיחות ואופק רחב

2. אומץ

אמינות, תעוזה, התמדה והתלהבות

3. אנושיות

אדיבות, אהבה, אינטליגנציה חברתית

4. צדק

הגינות, מנהיגות ועבודת צוות

5. מתינות

סליחה, ענווה, תבונה, שליטה עצמית

6. עליונות

הערכה ליופי ולמצוינות, הכרת טובה, תקווה, הומור, רוחניות

פסיכולוגיה חיובית ודיסלקציה

בנית הכוחות והשימוש בהם

1. כוחות האופי
2. כוחות חשיבה
3. כוחות עבודה
4. כוחות משפחה
5. תחומי עניין
6. השראה

האם הדיסלקטים יותר יצירתיים מאחרים?

שאלה לא נכונה!

התשובה, אחדים כן ואחדים לא, תלוי למי אתה
משווה

השאלה הנכונה היא האישית:

האם היצירתיות היא אחד הצדדים החזקים שלי ואם כן
איך אוכל להגביר צד חזק זה ולעצב את חיי כדי לנצל
אותו?

גישה חיובית

1. לזהות ולחזק יכולות מפתח

- לעבוד לקראת התפתחות עצמית ולא לפי "המנגינה" של מישהו אחר.

2. לזהות ולהוליך לכיוון קריירה שמערבת את יכולות המפתח

- ייעוץ טוב יותר לבחירת קריירה אישית

- מידע אבחנתי טוב יותר

3. לחזק ולערב את בעלי ההשפעה

- הורים

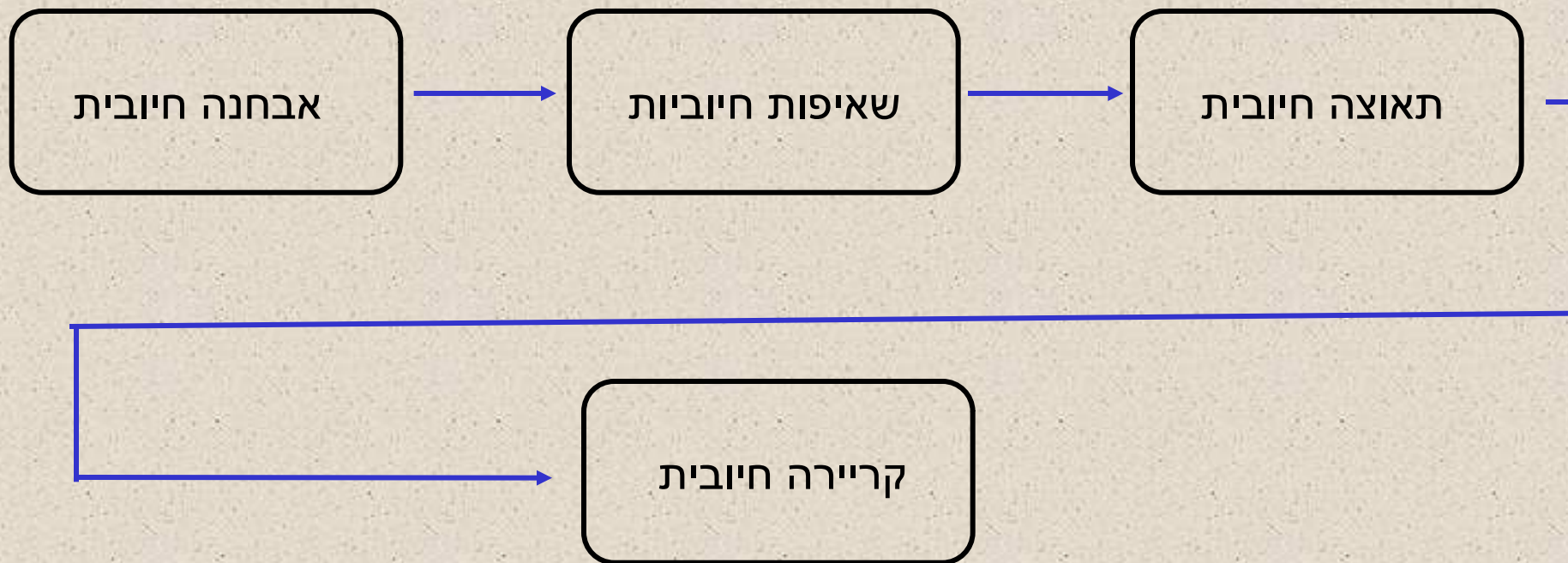
- IDA/BDA

דיסקציה חיובית

כוחות

השראות

פעילויות מונחות מטרה

הצלחה
עיצוב עיסוק

דיסלקסיה חיובית לאורך החיים

משפחה
חברים

"חיסון"

גן-ילדים

משפחה
חברים

תחומי התעניינות

בית-ספר יסודי

בית-ספר
קריירה

תחומי התעניינות
מטרות

תיכון

עבודה
משפחה
חברים

הצלחה
התאמת עבודה

עבודה

גן-ילדים ובית-ספר יסודי

תמיכה אקטיבית מוקדמת עוד בבית

עקרונות של 'חיסון' ע"י קריאה בבית

1. למד בצורה טבעית, ללא לחץ או מאמץ, באווירה

נינוחה ונעימה

2. 'בסס' את חווית הטרום-קריאה בסביבתך -

עשה אותו ל'מגרש ביתי'

3. עודד הורים, סבים וילדים לפתח לעצמם חומרי

עזר כדוגמת אפליקציות של קריאה בבית

4. תבטיח לילדך תנופת התחלה בכניסתו לבית הספר

5. תיצור 'קהילת תרגול דיסלקציה' אמיתית

בחירת קריירה מבוססת על הכישרים החזקים

מהם כישורי המפתח של הדיסלקציה*

מודעות עצמית	יצירתיות
אופי יוזם	יכולות חזותיות/מרחביות
התמדה	למידה דקלרטיבית
הגדרת מטרות	כישרונות חברתיים
מערכות תמיכה יעילות	גמישות
יציבות רגשית	מיקוד
חשיבה רב-ממדית	החלטיות
	עבודת צוות?
	MIND Strengths (עפ"י Eides)

* התכנים בשקופית זו נידונו ע"י המרצים הבאים: Brock & Fernet Eide, Marshall Rasskind, Thomas West, Ron Davis, ביתר הרצאות הכנס.

דיסלקציה חיובית – פיתוח קריירה

השראה

Richard Branson
Ingvar Kamprad

העצמת היכולות

כישורים עסקיים
יזום

יכולות מיוחדות

יזמות

Dean Kamen
Sir Richard Rogers

מדע
יצירתיות
מרחביות

חדשנות

Steven Spielberg
John Lennon

רשת חברתית
עיצוב

תקשורות

Susan Hampshire
Bono

אינטליגנציה רגשית
עבודת צוות

אמפתיה

מסקנות

החזון שלי לשנות 2020

- דיסלקציה במקום העבודה

אנחנו לא יכולים להתחרות עם חברות מובילות (כמו Google/BBC) כי להם יש יותר דיסלקטים בעמדות במפתח ממה שיש לנו

- הזדמנות ולא חובה למנהלים

- הורה

אני יודע, שאם כולנו נשתף פעולה, לדני (או דנה) הקטן/ה יש כל הסיכויים להצלחה ולהגשמה עצמית בקריירה והחיים האישיים

- תכנון וחיזוק אישי

יש לנו היום הכלים והנתונים המדעיים להוביל לזה

מדוע עכשיו?

1. הגל הראשון (מודעות לליקוי) הושלם

מודעות

חקיקה

גופים מיצגים

2. המדע צודק

פסיכולוגיה חיובית

פסיכולוגית עבודה

פסיכולוגיה אישית

3. הכלים כבר שם

תקשורת חברתית

אפליקציות (Apps)

כלכלת מידע

למה את/ה !?

1. תנועה נבנית מהציבור הרחב, מה 'עמך'
2. להורים יש הצורך והנחישות לגרום לשינוי למען הדור הבא.
3. טכנולוגיות חדשות מאפשרות שילוב התפתחויות של הפרט ושל החברה
4. IDA ו- BDA מבוססים דיים כדי לעזור בתיאום והנהגת היוזמה הזו

יש הרבה מה לעשות!

יחד נוכל לעזור לדיסלקטים לגלות ולהיות מה שהם אמורים להיות!

References

1. Nicolson, R.I. and Fawcett, A.J. (2007). Procedural Learning Difficulties: Re-uniting the Developmental Disorders!? *Trends in Neurosciences*, 30(4), 135-141.
2. Nicolson, R.I. and Fawcett, A.J. (2008). *Dyslexia, Learning and the Brain*. MIT Press
3. Seligman, M.E.P. (2003). *Authentic Happiness*. London: Nicholas Brealey Publishing.
4. West, T.G. (2008). *In the Mind's Eye: Creative Visual Thinkers, Gifted Dyslexics and the rise of visual technologies (2nded)*. Amherst, NY: Prometheus Books.

Contact

Rod Nicolson, Dept. of Psychology, University of Sheffield, Sheffield
S10 2TP, UK

Email: r.nicolson@shef.ac.uk +44 114 2226546